

BURUNDA'KO EUSKALKIA

L. L. Bonaparte'ren (1) ondotik Kampion jaunak bere *Gramatica*'n (2) esan zuan: Napañoan gipuzkoako euskalkia itzegifien dute uréngo etietan: Ziordia'n, Olazagoitia'n, Altsasua'n, Urdiaín'en, Iturmendi'n, Bakaikoa'n, Lizatábengoa'n Etxaí-Aranatz'en, Unanua'n, Lizataga'n, eta Doñau'n, (Toráno).»

Baño Burundako euskalki orain argitaratzera goazena ez da gipuzkokoa, ezta orén aide urbil-urbila ere.

Gipuzkokoa izatekotan orko urbilengo etietatik sartua izango zala igaririk, Ortzaurte'n egon nintzan, baita Segura'ko auzo Urtisaran deitzen duten Napañoako mugatik urbilenekoan. Bi alderdi aietan euskalki berdin xamañak upatu diñut, baño Burunda'kotik oso bestelakoak, garai geienetan.

Adi-bidez garai batzuek jariko diñut érezko.

<i>Otzaurte</i>	<i>Urtisaran (Segura)</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte</i>	<i>Urtisaran</i>	<i>Olazti</i>
<i>Yo soy</i>	<i>Yo soy</i>	<i>Yo soy</i>	<i>Me es él</i>	<i>Me es él</i>	<i>Me es él</i>
1. ^a , naiz	1. ^a , naiz	1. ^a , naiz	1. ^a , zat	1. ^a , zat	1. ^a , zaida
2. ^a , zea	2. ^a , zera	2. ^a , zada	2. ^a , zaizu	2. ^a , zaizu	2. ^a , zaizu
3. ^a , da	3. ^o , da	3. ^a , da	3. ^a , zaio	3. ^a , zaio	3. ^a , zaio

(1) Louis-Lucien Bonaparte *Le Verbe Basque en Tableaux, Dialectes et sous dialectes saïean.*

(2) Don Arturo Campión *Gramática Bascongada* 38-gaten ofial.

1.ª, gea
2.ª, zeate
δ.^a, dia

1.ª, gada
2.ª, zadai
δ.^a, dira

1.ª, zaiu
2.ª, zatzue
δ.^a, zate

1.ª, zaigu
2.ª, zaizai
δ.^a, zate

Otzaurte ta Urtsaran

Me son ellos

1.ª, zat oriek
2.ª, zaizu oriek

Ez dute askoren esanera berezirik.

Olazti'n

Ellos me son

1.^a, zezkida
2.^a, zatzizu
δ.^a, zaizkiyo
1.^a, zaizkigu
2.^a, zaizkizai
δ.^a, zaizkiye

Otzaurte-Urtsa.

Yo era

1.^a, nitzen
2.^a, zinen
δ.^a, zen
1.^a, ginan
2.^a, zindain
δ.^a, ziran

Olazti

Yo era

1.^a, nitzan
2.^a, zinan
δ.^a, zan
1.^a, ginan
2.^a, zindain
δ.^a, ziran

Otzaurte ta Urtsa.

El me fué

1.^a, zitzaan
2.^a, zitizun
δ.^a, zitzaion
1.^a, zitzaigun
2.^a, zitzaizuen
δ.^a, zitzaizen

Olazti

El me fué

1.^a, zaikiran
2.^a, zaikizun
δ.^a, zaikiyon
1.^a, zaikigun
2.^a, zaikizain
δ.^a, zaikiyen

Otzaurte ta.

Ellos me fueron

1.^a, zitzaan oriek

Ez dute askoren esanera berezirik.

Olazti

Ellos me fueron

1.^a, zaikiran
2.^a, zaizkizun
δ.^a, zaizkiyon
1.^a, zaizkigun
2.^a, zaizkizain
δ.^a, zaizkiyen

<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>
<i>Puedo ser</i>	<i>Puedo ser</i>	<i>Puedo ser</i>	<i>Sed vos</i>	<i>Sed vos</i>	<i>Sed vos</i>
1. ^a , naike	1. ^a , naike	1. ^a , naiteke	—	—	—
2. ^a , zaezke	2. ^a , zaizke	2. ^a , zaitzezke	2. ^a , zaitz	2. ^a , zaitz	2. ^a , zaitzez
3. ^a , daike	3. ^a , daike	3. ^a , daiteke	3. ^a , deila	3. ^a , diila	3. ^a , bedi
1. ^a , gaizke	1. ^a , gaizke	1. ^a , gaitzezke	—	—	—
2. ^a , zaizke	2. ^a , zaizke	2. ^a , zaitzkei	2. ^a , zaizte	2. ^a , zaizte	2. ^a , zaitzezai
3. ^a , daezke	3. ^a , daizke	3. ^a , daitezke	3. ^a , daizela	3. ^a , ditezela	3. ^a , bitez

<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte ta.</i>	<i>Olazti</i>
<i>Yo lo he</i>	<i>Yo lo he</i>	<i>Yo lo he</i>	<i>Yo los he</i>	<i>Yo los he</i>
1. ^a , det	1. ^a , det	1. ^a , dot	1. ^a , ditut	1. ^a , tut
2. ^a , dezu	2. ^a , dezu	2. ^a , dezu	2. ^a , dituzu	2. ^a , tuzu
3. ^a , du	3. ^a , do	3. ^a , dau	3. ^a , ditu	3. ^a , fu
1. ^a , degu	1. ^a , deu	1. ^a , dū	1. ^a , ditugu	1. ^a , tugu
2. ^a , dezue	2. ^a , dezue	2. ^a , dezai	2. ^a , dituzue	2. ^a , tuzai
3. ^a , due	3. ^a , due	3. ^a , dai	3. ^a , ditue	3. ^a , tubai

<i>Otzaurte ta.</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte ta...</i>	<i>Olazti</i>
<i>Yo he a vos</i>	<i>Yo he a vos</i>	<i>Yo he a vosotros</i>	<i>Yo he a vosotros</i>
1. ^a , zaitut	1. ^a , zaitut	1. ^a , zaitut zuek	1. ^a , zaitubait
3. ^a , zaitu	3. ^a , zaitu	—	3. ^a , zaitubai
1. ^a , zaitugu	1. ^a , zaitugu	Ez dute askoren esanera	1. ^a , zaitubau
3. ^a , zaitze	3. ^a , zaitzai	berezirik.	3. ^a , zaitubai

Otzaurte ta...

Yo le he lo y los

- 1.^a, diot 1.^a diot...
- 2.^a, diozu
- 3.^a, dio
- 1.^a, diogu
- 2.^a, diozue
- 3.^a, diue

Olazti

Yo le he lo

- 1.^a, derot
- 2.^a, derozu
- 3.^a, dero
- 1.^a, derogu
- 2.ª, derozai
- 3.ª, deroi

Olazti

Yo le he los

- 1.ª, derotzit
- 2.ª, derotzizu
- 3.ª, derotzi
- 1.ª, derotzigu
- 2.ª, derotzizai
- 3.ª, derotzai

Onela agiri da aditz guzian, zerbait eta oraindik garaien bat edo beste berdinak ba dituzte ere, geientsua berezia dutela.

Orain esanaz gañera Gipuzkoako efi oietan beti *izango* derabilte, Napañoekoetan betiz *izain*: *izain naiz*, *izain nintzan* eta. Ziordi'n esaten da *izango* ta efi ori gipuzkokoetatik urutienik gelditzen da.

Nere erakusleak.

Lan ontan nere erakusle izan diranai biotz-biotzetik eskeñak eman bidenabar, esan bear dizuet nor izan diran auk. Olazti edo Olazagoiian bertako bi Apaiz jaunak, Gastamintza'r Ijio Apaiz-laguna eta Pozueta'r Julian Apaiz Aita eta bere araba; Ziordi'n Pozueta'r Florentina Andrea; Urdiain'en Mendez'tar Benita Andrea, aren alaba Diaz'tar Emilia eta Zubiria'r Migel Jose jaunak; Iturmendin Galartza'r Eusebio ta Kalista jaun eta andreak; Bakaikoa'n Ondañoa'r Maria andrea, ta Zubiria'r Nemesia andrea eta Altsasu'n San Roman'dar Josefa Andreak.

Oafak.—1.ª Lan ontan *Oraingo* garai bezala jartzen difudan esanera ber-berak eta guziak erabiltzen dira *Len-lenagoko* edo *lenen-auñeko* garaiak eta *geroko bertakoa* ta *geroko-zalan-tzakko* garaien bat esateko, auñetik beste aditz osagarrien bat jartzen zaionean. Onela esaten da: tu eres = zu zada; tu sueles ser = zu izaten zada; tu has sido = zu izan zada; tu has llegado a estar = zu egon izan zada; tu estarás = zu egoin zada; tu habrás estado = zu egon izain zada. Garai guzi oiek *Oraingo* garaiaren esanera berberak difuzte bada.

Aditz aldakoiean beste orémbeste gertátzen da: Yo he lo = nik dot; he tenido lo = irugi dot (Ol. Zi.) (1) ibili dot (Ur. B. I. A.) (2); he solido tener o he llegado a tener lo = irugi (ibili) izan dot; yo tendré lo = irugiko (ibiliko) dot; yo lo habré tenido = irugi (ibili) izain dot.

2.ª Lenagoko garaiaren esaneraz egiten dira *len-lenxagokoa*, *len-lenagokoa*, *lenen-auñea-gokoa* eta *geroko-zalanizazko-ondorekoa*: Vosotros ventáis = etortzen zindain; vinisteis vosotros = etoñi zindain; habíais solido o llegado a venir = etoñi izan zindain; habríais venido = etoñiko zindain; habríais solido venir = etoñi izain zindain.

Aditz aldakoian berdin: Yo hube lo = irugi nen, (Ol. Zi.), ibili nen, (Ur.); yo lo había = irugi-ten nen; yo lo solía tener = irugi izaten nen; yo lo llegué a tener = irugi izan nen; yo lo habría tenido = irugiko nen; yo lo hubiera tenido = irugi izain nen.

(1) Ol. Zi. jartzen dutenean esan nai dut Olazagolifia edo Olazti ta Ziordia.

(2) A. B. I. Ur. jartzean esan nai dut Altsatsua, Bakalkoa, Ifurmendí eta Urdain

3.ª Beste orēnbeste gertatzen da baldintzazko garaiaikin. *Banintz*'ez esaten dira onako auek guziak: si yo entrara = sartuko banintz; si yo fuera ya entrado = sartua banintz; si yo hubiera entrado = sartu banintz; si yo hubiera llegado a entrar = sartu izan banintz.

Aditz aldakotean: si yo llevara lo = erain banau, (Ol.) eain banau, (Ur. B. I.); si yo lo hubiera de llevar = eran biar banau; si yo lo hubiera llevado = eran banau; si yo hubiera solido o llegado a llevar = eran izan banau.

4.ª Almenazko garaietan ere bai: Yo podría llevar = eran nezake; podré haber llevado = eran (ean) izan nezake.

«Yuratai» esaten al da?

Olabidetañ Eráimun, Jesus'en Lagundiko Añia jakintsuak, nere Elizondoko irzaldiairi erantzunez esan zizkigun gauza edereñ artean, oartxo bat egin zidan. «Nik yakinda—esan zidan—kizki bakarañ bat Ziordi'an aztu-ta gelditu zayo. Ango euskaldunak *yuratai* esan oi dute, giputzak eta naparañ geyenak oi duten *didate*'ren ordez.»

Añiturik gelditu nintzan esanera beñi ori entzutean eta ikasi naiez, nik an bildutako *durai* = *didate* ta *duratziyai* = *dizkidate*'ren esanera z landara, beste beñien bat ere bai ote zuten bada.

Olazagoitia'n egon nintzan ori ikasi naiez. An ez zuten ezagutzen orēlako esanerañik; galdetu nioten iketazko esanera ote zan. Baño ez, iketazko esanera zuketazko ber-bera dute esanera ortan.

Esan zidaten esanera ori ez dala alderdi aietakoa. Ziordi bereraño joateko erarik ez-eta, ango Apaiz jaun Lizařaga'ri Juan Pedro'ri lau itz bialdu nizkion, ortaz galdetzeko areñ esanez. Eta adis-kide maite orek ona zer erantzun didan: Galdetu diofet adifneko erifar' batzuei «yuratai» ifizaz eta iñork ez daki oreñ beririk ematen eta uste dut alderdi onetan erabiltzen ez dalako izango dala.»

Norpaitek gaizki entzun edo gaizki artua da, ba, «yuratai» ori.

Azkenean

Gaur zuen eskuetan jartzen dudan lan ontan utsarte asko arkitzen dira; garai batzuek oso bereziak izanik, ezin somatu izan ditudalako, baita ere laixterka egindako lana dalako nerea, baztar' batzuetan egun erdi bat, edo bi edo iru orduz bakarrik egoten nintzalako, edo baita ere garai batzuek eri zenbaitetan aztu dituztelako.

Ala ere emen ematen dizueten au, ustez ongi edo beintzat kontuz bildua dakari; baño pozaldi aundia artuko nuke, nere utsarteak bete ta utsegiñak zuzenduko balizkit eri bakoitzeko norpaitek.

INTZA'R DAMASO A. O. M. CAP.

ADITZ ALDAKAITZA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur. A. B. I.</i>	<i>Ol. Zi. Ur.</i>	<i>I. B.</i>
<i>Oraingoa</i>	<i>Oraingoa</i>	<i>1.ª, ellos me son</i>	<i>1.ª, ellos me son</i>
<i>1.ª, Soy</i>	<i>1.ª, Soy</i>	<i>1.ª, zekida</i>	<i>1.^a, zekia</i>
<i>1.^a, naiz</i>	<i>1.^a, naiz</i>	<i>2.^a, zarkizu</i>	<i>2.^a, zerkizu</i>
<i>2.^a, zada</i>	<i>2.^a, zaa</i>	<i>3.^a, zaizkiyo</i>	<i>3.^a, zerkio</i>
<i>3.^a, da</i>	<i>3.^a, da</i>	<i>1.^a, zaigigu</i>	<i>1.^a, zerkigu</i>
<i>1.^a, gada</i>	<i>1.^a, gaa</i>	<i>2.^a, zaizkizai</i>	<i>2.^a, zerkizai</i>
<i>2.^a, zadai</i>	<i>2.^a, zai</i>	<i>3.^a, zaizkiye</i>	<i>3.^a, zerkie</i>
<i>3.^a, dira</i>	<i>3.^a, dia</i>		

ORAINGO-LAGUNDUNA

LENAGOKOA

<i>Ol. Zi. Ur.</i>	<i>I. B.</i>	<i>Ur. I. B.</i>	<i>Ol. Zi.</i>
<i>1.^a, Yo era</i>	<i>1.^a, Yo era</i>	<i>1.^a, Ellos me fueron</i>	<i>1.^a, Ellos me son</i>
<i>1.^a, nintzan</i>	<i>1.^a, nintzan</i>	<i>1.^a, zekidan</i>	<i>1.^a, zaizkiran</i>
<i>2.^a, zinan</i>	<i>2.^a, zindan</i>	<i>2.^a, zekizun</i>	<i>2.^a, zaizkizun</i>
<i>3.^a, zan</i>	<i>3.^a, zan</i>	<i>3.^a, zekion</i>	<i>3.^a, zaizkiyon</i>
<i>1.^a, ginan</i>	<i>1.^a, gindan</i>	<i>1.^a, zekiun</i>	<i>1.^a, zaizkigun</i>
<i>2.^a, zindain</i>	<i>2.^a, zindain</i>	<i>2.^a, zekizain</i>	<i>2.^a, zaizkizain</i>
<i>3.^a, ziran</i>	<i>3.^a, zian</i>	<i>3.^a, zekiaian</i>	<i>3.^a, zaizkiyen</i>

LENAGOKO-LAGUNDUNA

Oara. Urdiaian 'en,
zinaian eta A n, zinea in.

GURAZKO-BERTAKOA

Ol. Zi.

- 1.^a, *Para que yo sea*
 1.^a, naiten
 2.^a, zaitezen
 3.^a, daiten
 1.^a, gaitezen
 2.^a, zaitezain
 3.^a, daitezen eta deitezen.

A.

- 1.^a, *Para que yo sea*
 1.^a, naiten
 2.^a, zindezen
 3.^a,
 1.^a, geindezen
 2.^a, zeintezten
 3.^a, zeitezen

GURAZKO-ONDOREKOA

Ol. Zi

- 1.ª, *Para que yo fuera*
 1.ª, naiten
 2.ª, zindezen
 3.ª,
 1.ª, geindezen
 2.ª, zeintezten
 3.ª, zeitezen

Oaia. Gurazko beste garayik ez dut arkitu; eta aukeratu ez dut *arkitu*; eta aukeratu ez dut *arkitu*; eta aukeratu ez dut *arkitu*. *Tzeko, gaitik, eta yoñen atizkiak* erakusten dute beren gogoaz. Onela, sagar au ematen dizut *eforri zaitezen*, esateko, *efortzeagatik* esaten dute. Gure programa *eforri zindezen* gaztigua bialdu nizun esateko, diote: gure programa *efortzeako...* edo *eforriyoñen* (Olazagoitia).

AGINTZAZKOA

Ol. Zi. Ur.

- 2.ª, *Sé tu*
 2.ª, zaitiez
 3.ª, bedi
 —
 2.ª, zaitezai, zaitezi (Zi)
 3.ª, bitiez

A. B.

- 2.ª, *Sé tu*
 2.ª, zaitza
 3.ª, deilela
 —
 2.ª, zaitzei
 3.ª, daitezela

I.

- 2.ª, *Sé tu*
 2.ª, zaitza
 3.ª, deilela
 —
 2.ª, zaitzei
 3.ª, daitzala

GEROKO - ZALANTZAKOIA

BERTAKOIA

Ol. Zi.

- 1.ª, Yo sería*
- 1.ª, nintzake*
- 2.ª, zinake*
- 3.ª, litzake*
- 1.ª, ginake*
- 2.ª, zinazake*
- 3.ª, lirake*

B. I. Ur.

- 1.ª, Yo sería*
- 1.ª, nitzake*
- 2.ª, zinake*
- 3.ª, litzake*
- 1.ª, ginake*
- 2.ª, zinakei*
- 3.ª, lirake*

A.

- 1.ª, Yo sería*
- 1.ª, nintzeke*
- 2.ª, zinake*
- 3.ª, laireke*
- 1.ª, gineke*
- 2.ª, zinekei*
- 3.ª, lieke*

BERTAKO - LAGUNDUNAK

Ur.

- 1.ª, El me sería*
- 1.ª, litzeaidake*
- 2.ª, litzaizuke*
- 3.ª, litzaitoke*
- 1.ª, litzaiguke*
- 2.ª, litzaizaitke*
- 3.ª, litzaizaiyake*

Ur.

- 1.ª, Ellos me serían*
- 1.ª, litzaizaidake*
- 2.ª, litzaizakizuke*
- 3.ª, litzaizakioke*
- 1.ª, litzaizakiuke*
- 2.ª, litzaizakizaitke*
- 3.ª, litzaizakiyake*

BALDINTZAZKOA

BALDINTZA UTSA

Guztiak

1.ª, *Si yo fuera*

1.ª, bantiz (banintz, Ol. Zi.)

2.ª, bazina

3.ª, baltiz

1.ª, bagina

2.ª, bazinai

3.^a, balira (balia Al.)

BALDINTZAZKO LAGUNDUNAK

Ur.

1.^a, *Si el me fuera*

1.^a, litzezaida

2.^a, litzaizu

3.^a, litzaio

1.^a, litzaigu

2.^a, litzaizai

3.^a, litzazaye

Ur.

1.^a, *Si ellos me fueran*

1.^a, litzaizkida

2.^a, litzaizkizu

3.^a, litzaizkio

1.^a, litzaizkigu

2.^a, litzaizkizai

3.^a, litzaizkiye

BALDIN - ZALANTZAZKOA

LENAGOKO - LAGUNDUNAK

Ol. Zi.

1.^a, *Si él me hubiera sido*

1.^a, izan balekida

2.^a, izan balekizu

3.^a, izan balekio

1.ª, izan balekigu

2.ª, izan balekizai

3.ª, izan balekiye

Ol. Zi.

1.ª, *Si ellos me hubieran sido*

1.ª, izan balezkida

2.ª, izan balezkizu

3.ª, izan balezkiyo

1.ª, izan balezkigu

2.ª, izan balezkizai

3.ª, izan balezkiye

ALMENAZKOAK

BERTAKOA

Guziak

- 1.ª, *Yo pueño ser*
 1.ª, naitzke
 2.ª, zaitzke
 3.ª, daitzke (laizke, A.)
 1.ª, gaitzke
 2.ª, zaitzkei
 3.ª, daitzke, laizke (A.)

Oaña. In batzuek esaten dute naizke, zaitzke, daitzke, gaitzke, zaitzkei, daizke.

ONDOREKOA

A.

- 1.ª, *Yo podía ser*
 1.ª, neiteke
 2.ª, zintezke
 3.ª, leiteke
 1.ª, genduke (?)
 2.ª, zaitzkei (?)
 3.ª, lauzkei

LEN-LENAGOKOA

A.

- 1.ª, *Yo podía haber sido*
 1.ª, izan nintzekan
 2.ª, izan zinezken
 3.ª, izan zaitzeken
 1.ª, izan gintezken
 2.ª, izan zinekein
 3.ª, izan zizeken

BURUNDA'KO ADITZ-ALDAKOA

ORAINGOA

Guziak

- 1.ª, *Yo lo he*
 1.ª, dot
 2.ª, dezu
 3.ª, dau
 1.ª, dauñ (dñ, Ur.)
 2.ª, dezai (dezubei, A.)
 3.ª, dai (dei, Al.)

Guziak

- 1.ª, *Yo he los*
 1.ª, tut
 2.ª, tuzu
 3.ª, tu
 1.ª, tñ
 2.ª, fuzai (fuzubei, A.)
 3.ª, tubei

LAGUNEZKOAK

B. I. Ur.

- 2.ª, *Me habéis vos*
 2.ª, nauzu (nazu 1.ª)
 3.ª, nau
 2.ª, nazai
 3.ª, nai

Ol. Zi.

- 2.ª, *Me habéis vos*
 2.ª, nauzu
 3.ª, nau
 2.ª, nauzai
 3.ª, naubei

LAGUNEZKOAK

Guziak

2.ª, *Nos habéis vos*

2.ª, gaituzu

δ.^a, gaitu

—

2.^a, gaituzai

δ.^a, gaitubei (gaitubai, Ur.)

Ol. Zi.

1.^a, *Yo he a vos*

1.^a, zaitut

δ.^a, zaitu

1.^a, zaitugu

δ.^a, zaitzai

B. I. Ur.

1.^a, *Yo he a vos*

1.^a, zaitut

δ.^a, zaitu

1.^a, zaitü

δ.^a, zaitubai

l'n zaitubei

LAGUNEZKOAK

A. B. I. Ol. Zi.

1.^a, *Yo he a vosotros*

1.^a, zaitubeit

δ.^a, zaitubei

1.^a, zaitü

δ.^a, zaitubei

Ur.

1.^a, *Yo he a vosotros*

1.^a, zaitubait

δ.^a, zaitubai

1.^a, zaitugu

δ.^a, zaitubai

ORAINGOA

Ur. A. Ol. Zi.

1.^a, *Tengo lo*

1.^a, dukat

2.^a, dukazu

δ.^a, duka

B. I.

1.^a, *Tengo lo*

1.^a, dekat

2.^a, dekazu

δ.^a, deka

Ol. Zi. Ur.

1.^a, *Tengo los*

1.^a, dukatzit

2.^a, dukatzizu

δ.^a, dukatzi

Al.

1.^a, *Tengo los*

1.^a, dukazkit

2.^a, dukazkizu

δ.^a, dukazki

- 1.^a, duku (dukau, A.)
 2.^a, dukazai (dukazubei, A.)
 3.^a, dukai

- 1.^a, dukatizigu (ū, Ur.)
 2.^a, dukatizai
 3.^a, dukatizai

- 1.^a, dukazkiau
 2.^a, dukazkizubei
 3.^a, dukazkiei

ORAINGOA

B. I.

- 1.^a, *Tengo los*
 1.^a, dekatzi
 2.^a, dekatzazu
 3.^a, dekatza
 1.^a, dekatzau
 2.^a, dekatzazai
 3.^a, dekatzai

Ol. Zi.

- 2.^a, *Me tenéis vos*
 2.^a, nukazu
 3.^a, nuka
 2.^a, nukazai
 3.^a, nukai

ORAINGO - LAGUNEZKOA

B. I.

- 2.^a, *me tenéis vos*
 2.^a, neukazu
 3.^a, no
 2.^a, neukazai
 3.^a, no

Ur.

- 2.^a, *Me tenéis vos*
 2.^a, nitzizu
 3.^a, nitza
 2.^a, nitzizai
 3.^a, nitzai

ORAINGO - LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

- 2.^a, *Nos tenéis vos*
 2.^a, gendukazu
 3.^a, genduka
 2.^a, gendukazai
 3.^a, gendukai

B. I. Ur.

- 2.^a, *Nos tenéis vos*
 2.^a, gaukazu
 3.^a, gauzka
 2.^a, gaukazai
 3.^a, gauzakai

Ur.

- 1.^a, *Yo tengo a vos*
 1.^a, dekatzi
 3.^a, dekatza
 1.^a, dekatzau
 3.^a, dekatzai

B. I.

- 1.^a, *Yo tengo a vos*
 1.^a, dekatzi
 3.^a, dekatza
 1.^a, dekatzau
 2.^a, dekatzai

ORAINGO-LAGUNEZKOAK

Ur.

1.^a, *Tengo a vosotros*

1.^a, zauzkait

2.^a, zaukai

1.^a, zauzkiu

3.^a, zauzkai

B. I.

1.^a, *Tengo a vosotros*

1.^a, dekatzait

2.^a, dekatzai

1.^a, dekatzau

3.^a, dekatzai

ORAINGO-GAUZAZKOA

Ol. Zi.

Vos me habeis lo

2.^a, durazu

3.^a, dura

—

2.^a, durazai

3.^a, durai

Ol. Zi.

Vos me habeis los

2.^a, duratzizu

3.^a, duratzit

—

2.^a, duratzizai

3.^a, duratziyai

Ur. Al.

Vos me habeis lo

2.^a, duazu,

3.^a, dua

—

2.^a, duazai (duazubei, A.)

3.^a, duai

Ur.

Vos me habeis los

2.^a, duatzizu

3.^a, duatzi

—

2.^a, duatzizai

3.^a, duatziai

ORAINGO-GAUZAZKOA

Al.

Vos me habeis los

2.^a, duazkitzu

3.^a, duazki

—

B. I.

Vos me habeis lo

2.^a, dazu

3.^a, da

—

B. I.

Vos me habeis los

2.^a, datzazu

3.^a, datza

—

2.^a, duazkizubei
3.^a, dezkiubei (?)

2.^a, dazai
3.^a, dai

2.^a, datzai
3.^a, dai

ORAINGO-GALIZAZKOA

B. I. Utr. Ol. Zi.

Yo he a vos lo
1.^a, dezu
3.^a, dezu
1.^a, dezû (dezugu, O. Z.)
3.^a, dezai

B. I. Utr.

Yo he a vos los
1.^a, dezkiut
3.^a, dezkiu
1.^a, dezkiû
3.^a, dezkiyai

ORAINGO-GALIZAZKOA

Ol. Zi.

Yo le he lo a el
1.^a, derot
2.^a, derozu
3.^a, dero
1.^a, derogu
2.^a, derozai
3.^a, deroi

Ol. Zi.

Yo le he los
1.^a, derotzit
2.^a, derotizizu
3.^a, derotizi
1.^a, derotizigu
2.^a, derotizai
3.^a, derotizai
eta derotiziei

Utr.

Yo le he lo
1.^a, deat
2.^a, deazu
3.^a, dea
1.^a, deau
2.^a, deazai
3.^a, deai

Utr.

Yo le he los
1.^a, deatzi
2.^a, deatiziu
3.^a, deatzi
1.^a, deatziâu
2.^a, deatizai
3.^a, deatziyai

ORAINGO-GAUZEZKOA

B. I.

Yo le he lo

- 1.^a, dat
- 2.^a, dazu
- 3.^a, da
- 1.^a, dau
- 2.^a, dazai
- 3.^a, dai

B. I.

Yo le he los

- 1.^a, datzai
- 2.^a, datzazu
- 3.^a, datza
- 1.^a, datzau
- 2.^a, datzazai
- 3.^a, datzai

A.

Yo le he lo

- 1.^a, duat
- 2.^a, duazu
- 3.^a, dua
- 1.^a, duau
- 2.^a, duazai
- 3.^a, duai

A.

Yo le he los

- 1.^a, duazkit
- 2.^a, duazkizu
- 3.^a, duatzi
- 1.^a, duazkiau
- 2.^a, duazkizubei
- 3.^a, duatziei

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, deguzu
- 3.^a, degu

Ol. Zi.

Nos los habéis vos

- 2.^a, dezkiugu
- 3.^a, dezkiugu

A.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, deguzu
- 3.^a, deegu

A.

Nos los habéis vos

- 2.^a, deguzkizu
- 3.^a, deguzkiu

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ur.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, deuzu
- 3.^a, deu

Ur.

Nos los habéis vos

- 2.^a, dezkiuzu
- 3.^a, dezkiu

B. I.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, geruzu
- 3.^a, geru

B. I.

Nos los habéis vos

- 2.^a, geuzkuzu
- 3.^a, geuzku

- 2.^a, deguzkizubei
- 3.^a, deguzkiei

2.^a, geuzkuzai
 3.^a, geruzkubai

2.^a, geruzai
 3.^a, gerubai

2.^a, dezkiuzai
 3.^a, dezkiubai

2.^a, deuzai
 3.^a, deubai

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ol. Zi. Ur. B. I. *Al.*
Yo he a vosotros lo *Yo he a vosotros lo... los*
 1.^a, dezait 1.^a, dezubeit 1.^a, dezkiubeit
 3.^a, dezai 3.^a, dezubei 3.^a, dezkiubei
 1.^a, dezaigu 1.^a, deznau 1.^a, dezkiubau
 3.^a, dezaibai (dezaibei, I.) 3.^a, dezubei 3.^a, dezkiubei

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ol. Zi. *Ur.* *B. I.*
Yo les he lo *Yo les he lo... los*
 1.^a, derubet 1.^a, Deubetzit 1.^a, daubet 1.^a, daubetzai
 2.^a, derubezu 2.^a, deubetzizu 2.^a, daubezu 2.^a, daubetzazu
 3.^a, derube 3.^a, deubetzi 3.^a, daube 3.^a, daubetza
 1.^a, derubegu 1.^a, deubetzigu 1.^a, daubegu 1.^a, daubetzau
 2.^a, derubezai 2.^a, deubetzizai 2.^a, daubezai 2.^a, daubetzazai
 3.^a, derubei 3.^a, deubetziyei 3.^a, daubei 3.^a, daubetzai

LENAGOKOA

Ol. Zi.
Yo tenia lo
 1.^a, nukatan
 2.^a, zendukan
 3.^a, zukan
 1.^a, gendukan
 2.^a, zendukain
 3.^a, zukain

Ol. Zi.
Yo tenia los
 1.^a, nukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zukatzen
 1.^a, gendukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zukatzen
 eta zukatzen

Ur.
Yo tenia los
 1.^a, Nukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zukatzen
 1.^a, gendukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zukatzen
 eta zukatzen

Ol. Zi.
Yo tenia lo
 1.^a, nekan
 2.^a, zendukan
 3.^a, zekan
 1.^a, gendekan
 2.^a, zendekain
 3.^a, zekain

Ur.
Yo tenia los
 1.^a, Nukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zukatzen
 1.^a, gendukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zukatzen
 eta zukatzen

LENAGOKOA

B. I.
Yo tenia lo
 1.^a, nekan
 2.^a, zenekan
 3.^a, zekan
 1.^a, gendukan
 2.^a, zendukain
 3.^a, zekain

Al. Ol. Zi.
Yo habia lo
 1.^a, nen
 2.^a, zenduben
 3.^a, zeen
 1.^a, genduben
 2.^a, zendubein
 3.^a, zein

B. I.
Yo tenia los
 1.^a, nekatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zekaitzen
 1.^a, gendukatzen
 2.^a, zendukatzen
 3.^a, zekaitzen

Ur.
Yo habia los
 1.^a, nituben
 2.^a, zenduzen
 3.^a, zituben
 1.^a, genduzen
 2.^a, zenduzen
 3.^a, zitubein

LENAGOKO-LAGUNEZKOA

B. I.
Me hubiste...
 2.^a, Zindan

Ur.
Me hubiste o tuviste
 2.^a, ninduzun
 2.^a, nenduzun

Ol. Zi.
Me hubiste o tuviste
 2.^a, ninduzun
 2.^a, nenduzun

3.^a, ninduben
 2.^a, ninduzain
 3.^a, nindubain

3.^a, zain
 2.^a, zindain
 3.^a, zain

LENAGOKO-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

Nos hubisteis o tuvisteis vos
 2.^a, ginduzun
 3.^a, ginduzen

Ur.

Nos hubisteis o tuvisteis vos
 2.^a, zenduz
 3.^a, zegun

2.^a, ginduzain
 3.^a, gindubain

2.^a, zenduzain
 3.^a, zegubein

LENAGOKO-LAGUNEZKOA

Ol. Zi. B. I.

Hube o tuve a vos
 1.^a, nezun
 3.^a, zezun
 1.^a, genezun
 3.^a, zezain

Ol. Zi.

Hube o tuve a vos
 1.^a, nezain
 2.^a, zinduztein
 1.^a, gendezein
 3.^a, zinduztain

B. I.

Hube o tuve a vosotros
 1.^a, nezain
 3.^a, zezain
 1.^a, genezain
 3.^a, zezain

Ur.

Hube o tuve a vosotros
 1.^a, zenduzain
 3.^a, zezain
 1.^a, zenduzain
 3.^a, zezain

LENAGOKO-GAUZEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Hube o tuve lo a vos</i>	<i>Hube... los</i>	<i>Hube... los a vosotros</i>
1. ^a , nezun	1. ^a , nezkizun	1. ^a , nezkizun
3. ^a , neron	3. ^a , nezkeron	3. ^a , nezkian
1. ^a , nezain	1. ^a , nezkizain	1. ^a , nezkizain.
3. ^a , neruben	3. ^a , nezkeruben	3. ^a , nezkiein

LENAGOKO-GAUZEZKOA

B. I.

<i>Hube... lo a vos</i>	<i>Hube... los a vos</i>
1. ^a , nezun	1. ^a , nezkizun
3. ^a , nan	3. ^a , natzan
1. ^a , nezain	1. ^a , nezkizain
3. ^a , nauben	3. ^a , nautzan

LENAGOKO - GAUZEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Me hubisteis o tuvisteis vos lo... los</i>	<i>Me hubisteis o tuvisteis lo... los</i>
2. ^a , zenduran	2. ^a , zenduatzien
3. ^a , zenduron	3. ^a , zendeatzien
2. ^a , zendugun	2. ^a , zenduatziein
3. ^a , zenduroben	3. ^a , zendeatziein

LENAGOKO - GAUZEZKOA

B. I.

Me hubisteis o fuvisteis vos lo... los

- 2.^a, zinan
- 3.^a, zinan
-
- 2.^a, zinaun
- 3.^a, zenduben

Ol. Zi.

Me hubo o tuvo él lo... los

- 1.^a, zerkuan
- 2.^a, zezun
- 3.^a, zeron
- 1.^a, zegun
- 2.^a, zezain
- 3.^a, zerojin

LENAGOKO - GAUZEZKOA

Utr.

Me hubo o tuvo él lo... los

- 1.^a, zuan
- 2.^a, zezun
- 3.^a, zean
- 1.^a, zeûn
- 2.^a, zezain
- 3.^a, zezain

B. I.

Me hubo o tuvo él lo... los

- 1.^a, zan
- 2.^a, zazun
- 3.^a, zan
- 1.^a, zegun
- 2.^a, zazain
- 3.^a, zain

LENAGOKO - GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Hubimos o tuvimos a vos lo... los

- 1.^a, genizun
- 3.^a, genderson

Utr.

Hubimos o tuvimos a vos lo... los

- 1.^a, genezun
- 3.^a, genean

- 1.^a, gindezkizun
- 3.^a, ginduzkean

1.^a, gendezain
δ.^a, genderuben

1.^a, gendezkezain
δ.^a, gendezkeruben

1.^a, genezain
δ.^a, geneain

1.^a, grinduzkizain
δ.^a, gendatzien

LENAGOKO-GAUZEZKOA

B. I.

Hubimos o tuvimos a vos lo... los

1.^a, genezun
δ.^a, ginan
1.^a, gendezain
δ.^a, ginain

Ol. Zi.

Me hubisteis o tuvisteis vosotros lo... los

2.^a, zendurain
δ.^a, zenderoin
—
2.^a, zenduguzain
δ.^a, zenderoin
2.^a, zenduzkiuzain
δ.^a, zendezkuroin

LENAGOKO-GAUZEZKOA

Ur.

2.^a, Me hubisteis o tuvisteis vosotros lo... los

2.^a, zenduain
δ.^a, zendeain
—
2.^a, zendûain
δ.^a, zendeain

B. I.

Me hubisteis... vosotros lo... los

2.^a, zindain
δ.^a, zindain
—
2.^a, zindubein
δ.^a, zindain

2.^a, zendeutzain
δ.^a, zinatrain

LENAGOKO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Me hubieron o tuvieron ellos lo... los

1.^a, zurain
1.^a, zuratziaian

Ur.

Me hubieron... ellos lo... los

1.^a, zuain
1.^a, zuatziein

2. ^a , zezain	2. ^a , zezain	2. ^a , zezkitzein
3. ^a , zeroin	3. ^a , zezain	3. ^a , zeatzzein
1. ^a , zeguzain	1. ^a , zeuzain	1. ^a , zezkiyein
2. ^a , zezain	2. ^a , zezain	2. ^a , zezkitzein
3. ^a , zeroin	3. ^a , zezain	3. ^a , zezkiyein

LENAGOKO-GAUZEZKOA

B. I.

Me hubieron o tuvieron ellos lo... los

1. ^a , zain	1. ^a , zatzain
2. ^a , zezain	2. ^a , zazkizain
3. ^a , zain	3. ^a , zatzain
1. ^a , zegubein	1. ^a , zazkigubein
2. ^a , zezain	2. ^a , zazkizain
3. ^a , zain	3. ^a , zatzain

GURAZKOA

GURAZKO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Yo haya o tenga lo... los

1. ^a , dezaten	1. ^a , dizaten
2. ^a , dezazun	2. ^a , dizazun
3. ^a , dezan	3. ^a , ditzan

GURAZKO-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

Para que me tengáis vos

2. ^a , nazazun	—
3. ^a , nazan	—

Para que nos tengáis vos

2. ^a , gaitzazun	—
3. ^a , gaitzan	—

3.ª, naza (1a, Ur.)
—
2.ª, nazazai
3.ª, nazai (1a, Ur.)

3.ª, gaitza (1a, Ur.)
—
2.ª, gaitzazai
3.ª, gaitzaila

3.ª, zaitoza
—
2.ª, nezazai
3.ª, zaitozai

3.ª, zaskiozu
—
2.ª, nezkiuzai
3.ª, zaskiozai

AGINTZA - GAUZÉZKOA

Ur.

Tenedme lo vos
2.^a, nezazu
3.^a, iozu
—
2.^a, nezazai
3.^a, iozai

Ur.

Tenedme vos los
2.^a, nezkiezu
3.^a, ioizizu
—
2.^a, nezkiuzai
3.^a, ioizizai

B. I.

Tenedme lo vos
2.^a, zazu
3.^a, zazu
—
2.^a, zazai
3.^a, zazai

B. I.

Tenedme vos los
2.^a, itzazu ta naizazu
3.^a, ioizazu
—
2.^a, itzazai
3.^a, iezei eta itzeila

AGINTZA - GAUZÉZKOA

Ol. Zi. Ur.

Tenednoslo vos
2.^a, iguzu
—
—
2.^a, iguzai

Ol. Zi.

Tenednoslos vos
2.^a, gazkizu
3.^a, —
—
2.^a, gazkizai

Ur.

Tenednoslo vos
2.^a, izkiuzu
—
—
2.^a, izkiuzai
eta giuzkiuzai

B. I.

Tenednoslo vos
2.^a, geruzu
3.^a, geru
—
2.^a, geruzai

B. I.

Tenednoslos vos
2.^a, giuzkutzu
3.^a, giuzku
—
2.^a, giuzkuzai

BALDINTZAZKOA

B. I. Ur.

- Yo habria o tendria lo... los*
 1.^a, nuke
 2.^a, zenduke
 3.^a, luke
 1.^a, genduke
 2.^a, zendukei
 3.^a, lukei

Ol. Zi.

- Yo habria o tendria lo... los*
 1.^a, nituke
 2.^a, zenduzke
 3.^a, lituke
 1.^a, genduzke
 2.^a, zenduzkei
 3.^a, litukei

Al.

BALDINTZAZKOA

Ol. Zi. (2-gafen era)

- Yo habria o tendria los*
 1.^a, nukatzi
 2.^a, zendukatzi
 3.^a, lukatzi
 1.^a, genukatzi
 2.^a, zindukatzi
 3.^a, lukatzai

B. I.

- Yo habria o tendria los*
 1.^a, nuzke ta nituzke
 2.^a, zenduzke
 3.^a, luzke ta lituzke
 1.^a, genduzke
 2.^a, genduzkei
 3.^a, luzkei ta lituzkei

BALDINTZA-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

- Me tendria o habria vos*
 2.^a, nindukazu

Al. Ur.

- Me tendria vos*
 2.^a, zendake

B. I.

3. ^a , minduka	3. ^a , luake	3. ^a , lake
2. ^a , mindukazai	2. ^a , zenduakei	2. ^a , zendakei
3. ^a , mindukai	3. ^a , luakei	3. ^a , lakei

BALDINTZA-LAGUNEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>B. I. Ur.</i>	<i>B. I. Ur.</i>
<i>Nos tendriais o habriais vos</i>		<i>Yo tendria o habria a vos</i>
2. ^a , ginduzkazu	2. ^a , zenduake	1. ^a , zinduket
3. ^a , ginduzka	3. ^a , luake	3. ^a , zinduke
—	2. ^a , zenduakei (zenduai, Ur.)	1. ^a , zindukegu
2. ^a , ginduzkazai	3. ^a , luakei (luai, Ur.)	3. ^a , zindukai
3. ^a , ginduzkai		1. ^a , genezuke
		3. ^a , lezukei

BALDINTZA-LAGUNEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>B. I. Ur.</i>
<i>Yo tendria o habria a vosotros</i>	
1. ^a , zinduzkai	1. ^a , nezukei
2. ^a , zinduzkai	3. ^a , lezukei
1. ^a , zinduzkegu	1. ^a , genezukei (gendukei, Ur.)
3. ^a , zinduzkai	3. ^a , lezukei

BALDINTZA-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Tendría o habría lo... los
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizuke
 3.ª, neroke 3.ª, nezkeroke
 — —
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizukei
 3.ª, neroke 3.ª, nezkerokei

Ur.

Yo tendría... a vos lo... los
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizuke
 3.ª, neake 3.ª, nezkeake
 1.ª, nezukei 1.ª, nezkizukei
 3.ª, neakei 3.ª, nezkeakei

B. I.

Yo tendría... a vos lo... los
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizuke
 3.ª, nake 3.ª, nezake
 1.ª, nezukei 1.ª, nezkizukei
 3.ª, nakei 3.ª, nezakei

BALDINTZA-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Vos me tendríais o habríais lo... los
 2.ª, zendurake 2.ª, zendurazke
 3.ª, zenderoke 3.ª, zenderozke
 — —
 2.ª, zendeguke 2.ª, zendeguzke
 3.ª, zenderokei 3.ª, zenderozkei

Ur.

Vos me tendríais... lo... los
 2.ª, zenduake 2.ª, zenduazke
 3.ª, zendake 3.ª, zendazke

Ur.

2.ª, zendeuake 2.ª, zendeuazke
 3.ª, zendezakei 3.ª, zendezazkei

BALDINTZA-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Vos me tendríais... lo... los
 2.ª, zindake 2.ª, zindazke
 3.ª, zindake 3.ª, zindazke
 — —

B. I.

El me tendría o habría lo... los
 1.ª, lirake 1.ª, lirazke
 2.ª, lezuke 2.ª, lezuzke
 3.ª, leroke 3.ª, lerozke

Ur.

1.ª, luazke 1.ª, luazke
 2.ª, lezuzke 2.ª, lezuzke
 3.ª, leazke 3.ª, leazke

2. ^a , zinduake	2. ^a , zindauzke	1. ^a , liguke	1. ^a , lauke (leuke)	1. ^a , lauzke
3. ^a , zindatei	3. ^a , zindazkei	2. ^a , lezukei	2. ^a , lezukei	2. ^a , lezuzkei
		3. ^a , lerokei	3. ^a , leakei	3. ^a , leazkei

BALDINTZA - GAUZEZKOA

El me tendría o habría lo... los

B. I.

1. ^a , lake	1. ^a , lazke
2. ^a , lezuke	2. ^a , lezuzke
3. ^a , lake	3. ^a , lazke
1. ^a , leuke	1. ^a , leuzke
2. ^a , lezukei	2. ^a , lezuzkei
3. ^a , lakei	3. ^a , lazkei

Tendríamos a vos lo... los

Ol. Zi.

1. ^a , gendezuke	1. ^a , gendezuzke
3. ^a , genderoke	3. ^a , genderozke
1. ^a , gendezukei	1. ^a , gendezuzkei
3. ^a , genderokei	3. ^a , genderozkei

BALDINTZA - GAUZAZKOA

Tendríamos o habríamos a vos lo... los

Ur.

1. ^a , gendezuke	1. ^a , gendezuzke
3. ^a , gendeake	3. ^a , gendeazke
1. ^a , genduzkei	1. ^a , gendezuzkei
3. ^a , gendeakei	3. ^a , gendeazkei

Tendríamos... a vos lo... los

B. I.

1. ^a , gendezuke	1. ^a , gendezuzke
3. ^a , gendazke	3. ^a , gendazke
1. ^a , gendezukei	1. ^a , gendezuzkei
3. ^a , gendazkei	3. ^a , gendazkei

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Vosotros me tendrísais lo... los

Ol. Zi.

2.ª, zendurakei
 3.ª, zenderokei

2.ª, zendurazkei
 3.ª, zenderozkei

2.ª, zendegukei
 3.ª, zenderokei

2.ª, zendeguzkei
 3.ª, zenderozkei

2.ª, zenduazkei
 3.ª, zendeazkei

Vosotros me tendrísais... lo... los

2.ª, zenduakei
 3.ª, zendeakei

2.ª, zendeuzkei
 3.ª, zendeazkei

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Vosotros me tendrísais... lo... los

B. I.

2.ª, zendakei
 3.ª, zendakei

2.ª, zendazkei
 3.ª, zendazkei

2.ª, zendeukei
 3.ª, zendakei

2.ª, zenduazkei
 3.ª, zendazkei

Ellos me tendrían o habrían lo... los

Ol. Zi.

1.ª, lurazkei
 2.ª, lezuzkei
 3.ª, lerozkei

1.ª, liguzkei
 2.ª, lezazkei
 3.ª, lerozkei

BALDINTZA - GAUZAZLOA

Ellos me tendrían o habrían lo... los

Ur.

1.ª, liakei
 2.ª, lezukei

1.ª, liazkei
 2.ª, lezuzkei

Ellos me tendrían... lo... los

B. I.

1.ª, liazkei
 2.ª, lezuzkei

3.ª, leakei
1.ª, lukei
2.ª, lizakei
3.ª, leakei

3.ª, leazkei
1.ª, luzkei
2.ª, lizazkei
3.ª, leazkei

3.ª, lakei
1.ª, leukei
2.ª, leuzkei
3.ª, lakei

3.ª, lazkei
1.ª, leuzkei
2.ª, leuzkei
3.ª, lazkei

Si yo hubiera o tuviera lo... los

Al. Ol. Zi.

1.^a, banau
2.^a, bazendu
3.^a, balau
1.^a, begendu
2.^a, bazendubai (bazendubei, Al.)
3.^a, balai (balei, A.)

Al. Ol. Zi. Ur.

1.^a, banitu
2.^a, bazenduz
3.^a, balitu
1.^a, begenduz
2.^a, bazenduzai (bazenduzkai, Ur.) (bazenduzei, A.)
3.^a, balitubai (baliitubei, Ur.)

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si yo tuviera... lo... los

Ur.

1.^a, baneka
2.^a, bazenduka
3.^a, balaka
1.^a, bagenduke
2.^a, bazendukai
3.^a, balukai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si yo tuviera... lo... los

Ur. (2ⁿ era)

1.^a, banuzka
2.^a, bazenduzka
3.^a, balazka
1.^a, bagenduzka
2.^a, bazenduzkai
3.^a, baluzkai

Si yo tuviera... lo... los

B. I.

1.^a, baneka
2.^a, bazeneka
3.^a, baleka
1.^a, bageneka
2.^a, bazendekai
3.^a, balekai

B. I.

1.^a, banekatza
2.^a, bazendekatza
3.^a, balekatza
1.^a, bagendekatza
2.^a, bazendekatzai
3.^a, balekatzai

BALDINTZA - LAGUNEZKOA

<i>Si vos me tuviérais</i>	<i>Si vos me tuviérais</i>	<i>Si nos tuviérais vos</i>
<i>Ol. Zi.</i>	<i>B. I.</i>	<i>Ol. Zi.</i>
2. ^a , baninduzu	2. ^a , banenduzu	2. ^a , bagenduzu
3. ^a , banindu	3. ^a , baluaku	3. ^a , bagendu
2. ^a , baninduzai	—	—
3. ^a , banindubai	2. ^a , bazenduakei	2. ^a , bagenduzai
	3. ^a , baluakei	3. ^a , bagendubai

BALDINTZA - LAGUNEZKOA

<i>Si vos nos tuviérais</i>	<i>Si yo os tuviera</i>	<i>Si yo tuviera a vosotros</i>
<i>Ur.</i>	<i>Ur. Ol. Zi. B. I.</i>	<i>Ol. Zi.</i>
2. ^a , bazenduake	1. ^a , bazendu	1. ^a , bazenduzait
3. ^a , baluake	3. ^a , bazendu (bazenduz, B. I.)	3. ^a , bazenduzai
2. ^a , bazenduai	1. ^a , bazendugu (bazendú, B. I.)	1. ^a , bazenduzaiagu
3. ^a , baluai	3. ^a , bazendai (bazenduzai...)	3. ^a , bazenduzai

BALDINTZA - LAGUNEZKOA

<i>Si yo tuviera a vosotros</i>	<i>BALDINTZA - GAUZEZKOA</i>
<i>Ur.</i>	<i>Si yo tuviera o hubiera a vos lo... los</i>
	<i>Ol. Zi.</i>
1. ^a , bazenduait	1. ^a , banezu
3. ^a , bazenduai	3. ^a , banero
1. ^a , bazenduguai	1. ^a , banezai
3. ^a , bazendubai	3. ^a , baneroi

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si yo tuviera... a vos lo... los

Ur.

1.^a, banezu
2.^a, banea
3.^a, baneatzi
1.^a, banezai
3.^a, baneai

Si yo tuviera... a vos lo... los

1.^a, banezu
3.^a, bana
1.^a, banezai
3.ª, banai

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si vos me tuviérais lo... los

2.ª, bazendura
3.ª, bazendero

2.ª, bazenduratzi
3.ª, bazenderotzi

Si vos me tuviérais lo... los

Ur.

2.ª, bazenduai
3.ª, bazendeai

2.ª, bazenduragu
3.ª, bazenderoi

2.ª, bazendurazigu
3.ª, bazenderozai

2.ª, bazendúatizai
3.ª, bazendeatizai

BALDINTZA - CAUZEKOA

Si vos me tuviérais... lo... los

B. I.

2.ª, bazenda
3.ª, bazenda
2.ª, bazendau
3.ª, bazendai

2.ª, bazendatza
3.ª, bazendatza

2.ª, bazendatza
3.ª, bazendatza

Si él me tuviera o hubiera lo... los

Ol. Zi.

1.ª, balura
2.ª, balizu
3.ª, balero
1.^a, baleragu
2.^a, balezai
3.^a, baleroi

1.^a, baluratzai
2.^a, balizuzke
3.^a, balerozke
1.^a, baluratzigu
2.^a, balezazai
3.^a, baleroizai

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si él me tuviera... lo... los
Ur.

- 1.^a, balua
- 2.^a, balezu
- 3.^a, balea
- 1.^a, balau
- 2.^a, balezai
- 3.^a, baleai

Si él me tuviera... lo... los
B. I.

- 1.^a, baluati
- 2.^a, balatzizu
- 3.^a, baleatzi
- 1.^a, baluatzizu
- 2.^a, balatzizai
- 3.^a, baleatzizai

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si tuviéramos o hubiéramos a vos lo... los
Ol. Zi.

- 1.^a, baginduzu
- 3.^a, bagendero
- 1.^a, baginduzai
- 3.^a, bagenderoi

Si tuviéramos... a vos lo... los
Ur.

- 1.^a, bagenduzu
- 3.^a, bagendea
- 1.^a, bagenduzai
- 3.^a, bagendeai

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si tuviéramos... a vos lo... los
B. I.

- 1.^a, bagindazu
- 3.^a, baginda
- 1.^a, bagindazai
- 3.^a, bagindai

Si vosotres me tuviérais o hubiérais lo... los
Ol. Zi.

- 2.^a, bazendurari
- 3.^a, bazenderoi
- 2.^a, —
- 3.^a, bazenderotzizai

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si vosotros me tuvierais lo... los

Ur.

2.^a, bazenduai
 3.^a, bazendeai

2.^a, bazendūtai
 3.^a, bazendeatzi

Si vosotros me tuvierais lo... los

B. I.

2.^a, bazendai
 3.^a, bazendeatzi

2.^a, bazendūtai
 3.^a, bazendeatzi

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si ellos me tuvieran o hubieran lo... los

Ol. Zi.

1.^a, balurai
 2.^a, balezai
 3.^a, baleroi
 1.^a, balegu
 2.^a, balezai
 3.^a, baleroi

Ol. Zi.

1.^a, baluratzi
 2.^a, baluratzizu
 3.^a, baluratzi
 1.^a, baluratigu
 2.^a, baluratzizai
 3.^a, balerotzai

Si ellos me tuvieran lo... los

Ur.

1.ª, baluai
 2.ª, balezai
 3.ª, baleai
 1.ª, balūtai
 2.ª, baleatzai
 3.ª, baleai

BALDINTZA - GAUZEKOA

Si ellos me tuvieran... lo... los

B. I.

1.ª, balai
 2.ª, balezai
 3.ª, balai

B. I.

1.ª, balatzai
 2.ª, balatzizai
 3.ª, balatzai

- 1.ª, balúai
- 2.ª, balezai
- 3.ª, balai

- 1.ª, balatziú
- 2.ª, balatizai
- 3.ª, balatizai

ALMENAZKOAK

ALMENAZKO - BERTAKOÁ

Yo puedo lo

- 1.ª, dezaket
- 2.ª, dezakezu
- 3.ª, dezake
- 1.ª, dezakegu (dezaku, B. I.)
- 2.ª, dezakezai
- 3.ª, dezakei (dezakai, B. I.)

Yo puedo los
Ol. Zi. Ur.

- 1.ª, diitzaket
- 2.ª, diitzakezu
- 3.ª, diitzake
- 1.ª, diitzakegu
- 2.ª, diitzakezai
- 3.ª, diitzakei

Yo los puedo
B. I.

- 1.ª, dezaket
- 2.ª, dezakezu
- 3.ª, dezake
- 1.ª, dezakeu
- 2.ª, dezakezai
- 3.ª, dezakei

ALMEN - BERTAKO - LAGUNEZKOÁ

Yo puedo a vos

Ol. Zi. Ur.

- 1.ª, zaitut
- 3.ª, zaitu
- 1.ª, zaitugu (zaitú, Ur.)
- 3.ª, zaitubai

Yo puedo a vos

B. I.

- 1.ª, zaket
- 3.ª, zake
- 1.ª, zakkeu
- 3.ª, zakkei

Yo puedo a vosotros

B. I.

- 1.ª, zakkait
- 3.ª, zakzai
- 1.ª, zakkau
- 3.ª, zakzai

Yo puedo a vosotros

Ol. Zi.

- 1.ª, zaitubait
- 3.ª, zaitubai
- 1.ª, zaitugu, (zaitú, Ur.)
- 3.ª, zaitubai

ALMEN - BERTAKO - LAGUNEZKOA

Vos me podéis *Vos me podéis*
Ol. Zi. *Ur.*
 2.ª, nezazu 2.ª, zenduka
 3.ª, neza 3.ª, luka
 —
 2.ª, nezazai 2.ª, zendukai
 3.ª, nezai 3.ª, lukai

ALMEN - BERTAKO - LAGUNEZKOA

Vos nos podéis *Vos nos podéis*
B. I. *Ol. Zi.* *Ur.*
 2.ª, gindazkezu 2.^a, gaitzazu 2.^a, zenduka
 3.^a, gindazke 3.ª, gaitza 3.ª, luka
 —
 2.ª, gindazkezai 2.ª, gaitzazai 2.ª, zenduai
 3.ª, gindazkai 3.ª, gaitzai 3.ª, luai

ALMEN - BERTAKO - GAUZEZKOA

Yo puedo lo a vos *Yo puedo los a vos*
Ol. Zi. Ur.
 1.ª, dezazut 1.ª, zazkizut
 3.ª, dezazu 3.ª, zazkizu
 1.ª, dezazugu (dezau, Ur.) 1.ª, zazkizú
 3.ª, dezazai 3.ª, zazkizai

ALMEN - BERTAKO - GAUZEZKOA

Yo puedo lo a vos *Yo puedo los a vos*
B. I.
 1.ª, dezut 1.ª, dezkizut
 3.ª, dezu 3.ª, dezkiizu
 1.ª, dezú 1.ª, dezkiizú
 3.ª, dezai 3.ª, dezkiizai

Oafa. — Iurrumendi ta Bakaikua'n Almen-bertako-lagunezko garaietan beste etietan baño obeki gorde diñuzte ikusi dugunaz bere euskalkiko esanarak, baño gauzezkoanak *Oraingo-gauzezkoaz* esaten diñuzte, berezkoa azturik. Bereaxe gertatzen da Almenazko beste esanera guzietan Burunda'ko efi guzietan. Safi jarriko dugun Almenazko ondorekoaren esanera ez beste guziak Oraingo-gauzezko garaiaz egiten diñuzte, bakoitzak bere len esandako erara. Adi-bidez: *vos me podéis lo*, *Ol. Zi.* an diote; durazu, *Ur.* en duazu ta *B. I.* n: dazu, eta onela guztia.

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - GAUZÉZKOA

Si pudiera a vos lo
Ol. Zi.

2.ª, albanezuke
 3.ª, albaneroke
 —
 2.ª, albanezukei
 3.ª, albanerokei

Si pudiera a vos los
Ol. Zi.

2.^a, albanezuke
 3.^a, albanerozke
 —
 2.^a, albanezukei
 3.^a, albanerozkei

Si me pudierais vos lo
Ol. Zi.

1.^a, albazendurake
 3.^a, albazenderoke
 1.^a, albazendeguke
 3.^a, albazenderokei

Si me pudierais vos los
Ol. Zi.

1.^a, albazendurazke
 3.^a, albazenderozke
 1.^a, albazendeguzke
 3.^a, albazenderozkei

ALMENAZKO - ONDOREKO - ZALANTZAZKOA

Si yo pudiera lo... los
Guziak

1.^a, al banezake
 2.^a, al bazenezake
 3.^a, al balezake
 1.^a, al bagenezake
 2.^a, al bazenezakei
 3.^a, al balezakei

Si yo pudiera lo... los

Ur. 2^{gr}. erara

1.^a, al baneza
 2.^a, al bazenza
 3.^a, al baleza
 1.^a, al bagenza
 2.^a, al bazenzai
 3.^a, al balezai

Ur'en, gendezazke ta
zendezazkei.

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - LAGUNEZKOA

Si yo pudiera a vos
Ol. Zi. Ur.

1.^a, al bazenizaket
 3.^a, al bazenizake

Si yo pudiera a vosotros
Ol. Zi.

1.^a, al bazenizazket
 3.^a, al bazenizazke

- 1.^a, al bazentzakegu (zentzakeu, Ur.) • 1.^a, al bazentzazkegu (zentzazkeu, Ur.)
 3.^a, al bazentzakei 3.^a, al bazentzazkei

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - LAGUNEZKOA

Si vos nos pudiérais Si vos me pudiérais

Ol. Zi. Ol. Zi. Ur.

- 2.^a, al bagentzazkezu (genzazkezu, Ur.) 2.^a, al banezakezu
 3.^a, al bagentzazke 3.^a, al banezake

- 2.^a, al bagentzazkezai 2.^a, al banezakezai
 3.^a, al bagentzazkei 3.^a, al banezakei

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - LAGUNEZKOA

Si me pudiérais vos

Ol. Zi. 2n. era.

- 2.^a, al banezazu 2.^a, al banezakezai
 3.^a, al baneza 3.^a, al banezakei
 2.^a, al banezazai
 3.^a, al banezakei

Garai ontako beste esanera guziak *Baldintzazko-gauzezko* berak artzen dituzte burundako efi guzietan, bakoi-
 izak bere aldaketa berakin. Onela *Si yo pudiera lo Ol. Zi.* an diote: al banezu, al banero; Urdian'en diote: al
 banezu, al baneza ta I. ta Bakaikua'n: al banezu, al bana eta onela...

Iruña'rik 1922 - VIII - 7'an.